

მოსწავლეთა მიერ სასკოლო ფორმის უგულებელყოფის
მიზეზების კვლევა და პოზიტიური ცვლილებების სტრატეგიები
(გურამ დოჩანაშვილი - საერთაშორისო ქართული სკოლის VIII-XI
კლასების მაგალითზე)

თეკლე გამგებელი

*სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის
ბიზნესის, ტექნოლოგიისა და განათლების ფაკულტეტის განათლების
ადმინისტრირების მაგისტრის აკადემიური ხარისხის მინიჭების მოთხოვნების
შესაბამისად*

პროგრამა: განათლების ადმინისტრირება

სამეცნიერო ხელმძღვანელი - მაია ბიწაძე, ასოცირებული პროფესორი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი, 2026

განაცხადი

როგორც წარდგენილი სამაგისტრო ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.

თ.გამგებელი, 26.06.2026

აბსტრაქტი

წინამდებარე ნაშრომი წარმოადგენს პრაქტიკის კვლევას (Action Research), რომელიც განხორციელდა შპს „გურამ დოჩანაშვილი - საერთაშორისო ქართულ სკოლაში“. კვლევის ფოკუსს შეადგენს VIII-XI კლასების მოსწავლეთა მიერ სასკოლო ფორმის უგულებელყოფის გამომწვევი მიზეზების შესწავლა და სკოლაში პოზიტიური ცვლილებების ხელშემწყობი სტრატეგიების შემუშავება. კვლევის პროცესი წარიმართა კურტ ლევინის ციკლური მოდელის შესაბამისად, რაც მოიცავდა პრობლემის იდენტიფიცირებას, დიაგნოსტიკებას, ინტერვენციების დაგეგმვასა და მათ შეფასებას. ნაშრომის მთავარ მიზანს წარმოადგენს სამიზნე ჯგუფის მოსწავლეებში სასკოლო ფორმის ტარების მზაობის გაზრდა, არსებული ადმინისტრაციული რეგულაციების ეფექტიანობის შეფასება და ისეთი პრაქტიკული რეკომენდაციების შემუშავება, რომლებიც წახალისებს მოსწავლეებს, დაიცვან სკოლის შინაგანაწესით განსაზღვრული ეს ნორმა.

საკითხის კომპლექსურობიდან გამომდინარე, კვლევა ეფუძნება შერეულ მეთოდოლოგიურ მიდგომას, სადაც ინტეგრირებულია როგორც რაოდენობრივი, ისე თვისებრივი კომპონენტები. მონაცემთა შეგროვება განხორციელდა ანონიმური ციფრული პლატფორმის (Padlet), Google Forms-ის კითხვარების, მოსწავლეებისა და დამრიგებლების გამოკითხვის, მშობლებთან ჩატარებული ფოკუსჯგუფისა და დამრიგებლებთან ნახევრად სტრუქტურირებული ინტერვიუების მეშვეობით. პრობლემის სიღრმისეული ანალიზისა და ინტერვენციული ჩარჩოს განსაზღვრისთვის ძირითად თეორიულ საფუძვლად გამოყენებულია დეცისა და რაიანის თვითგამორკვევის თეორია (Self-Determination Theory).

დიაგნოსტიკური კვლევის შედეგად გამოიკვეთა, რომ უფროსკლასელებში სასკოლო ფორმის უგულებელყოფა ძირითადად განპირობებულია მოზარდობის ასაკისთვის დამახასიათებელი ინდივიდუალური თვითგამოხატვის სურვილით,

ფორმის დიზაინსა და ნაჭრის ხარისხთან დაკავშირებული დისკომფორტით (სეზონური შეუსაბამობა, ლოგოს დაზიანება), თანატოლთა სოციალური გავლენითა და არსებული ადმინისტრაციული მიდგომების ზედმეტი ლოიალურობით. გამოკვეთილი საჭიროებების საპასუხოდ, ნაშრომში შემუშავდა ოთხი ალტერნატიული ინტერვენციული სტრატეგია: მოსწავლეთა მონაწილეობით ფორმის დიზაინის შექმნა, მოქნილი ფორმის პოლიტიკის დანერგვა (მაგ. ჰუდებისა და პოლოების არჩევანი), სკოლის იდენტობაზე დაფუძნებული საინფორმაციო კამპანია და წესების თანაშექმნა დემოკრატიული პრინციპებით. შეთავაზებული ინტერვენციებიდან სასურველი შეირჩა და განხორციელდა სკოლის მიერ, ხოლო მისი შედეგების შეფასება - სტუდენტ მკვლევართა ჯგუფის მიერ. ნაშრომში წარმოდგენილი მიგნებები და რეკომენდაციები დაეხმარება სკოლის ადმინისტრაციას, გადაწყვეტილების მიღების პროცესში მოსწავლეთა ავტონომიისა და ჩართულობის გაძლიერების გზით, უზრუნველყოს სასკოლო დრესკოდის ნებაყოფლობითი და მდგრადი დაცვა.

ძირითადი საძიებო სიტყვები: სასკოლო ფორმა, უნიფორმა, დრესკოდი, პრაქტიკის კვლევა, თვითგანსაზღვრულობის თეორია, მოსწავლეთა ჩართულობა, სკოლის ადმინისტრაცია.

Abstract

The present study is an action research conducted at LLC “Guram Dochanashvili – International Georgian School.” The focus of the research is to investigate the factors contributing to upper-secondary (grades VIII–XI) students’ non-compliance with school uniform regulations and to develop strategies that support positive change within the school context. The research process followed Kurt Lewin’s cyclical model, which included problem identification, diagnosis, intervention planning, and evaluation. The main objective of the study is to increase students’ willingness to wear school uniforms, assess the effectiveness of existing administrative regulations, and develop practical recommendations that encourage students to adhere to the school dress code as defined by internal regulations.

Given the complexity of the issue, the study adopts a mixed-methods approach, integrating both quantitative and qualitative components. Data collection was carried out through an anonymous digital platform (Padlet), Google Forms questionnaires, surveys with students and homeroom teachers, a focus group with parents, and semi-structured interviews with homeroom teachers. The theoretical framework guiding the analysis and the design of interventions is Self-Determination Theory by Deci and Ryan.

The diagnostic phase revealed that among upper-grade students, non-compliance with school uniform rules is primarily driven by adolescents’ need for self-expression, discomfort related to the uniform’s design and fabric quality (including seasonal mismatch and logo deterioration), peer influence, and overly lenient administrative practices. In response to these findings, four alternative intervention strategies were developed: co-designing the school uniform with student participation, introducing a flexible uniform policy (e.g., allowing hoodies and polo shirts as options), implementing an identity-based informational campaign, and establishing rules through democratic co-construction. From these options, the most suitable intervention was selected and implemented by the school, while its outcomes were evaluated by a student research team. The findings and recommendations of the study may assist school administration in strengthening

student autonomy and participation in decision-making processes, thereby ensuring voluntary and sustainable adherence to the school dress code.

Keywords: School uniform, Dress code, Action research, Self-determination theory, Student engagement, School administration.